

26. feb. 1845

FAKTA

Dato:

26. feb. 1845

Sidetal:

Dagbog D, side 9-11

Dagbogens placering:

Den Hirschsprungeske Samling

Trykt udgave:

Jesper Svenningsen (red.): Seks år af et liv. Johan Thomas Lundbye –

Dagbøger om tro, skæbne, kunst og kærlighed, København 2018, s. 251-

252

TRANSSKRIFTION

26 Febr 1845.

Reisebetragtninger, som gaae over i "Grundtonen".

Nu har jeg roligt forberedt min Reise fra Danmark, fra det kjære Moderland! Saaledes maa jeg jo betragte det, thi, bevilges min Ansøgning, da kan jeg jo dog ikke træde tilbage. Og denne Reise, hvortil jeg seer som en Lykke, vil den ogsaa være det? Som Kunstner kan jeg slet ikke beregne dens Følger, og med Hensyn paa min hele øvrige Stilling, som jeg saa inderligt ønsker at forandre, omend ikke forbedre, hvordan vil den virke derpaa. Jeg venter i saa Henseende Meget af den. Den skal vise mig ud af alle Forhold, døve de Erindringer som idelig paatrænge sig mig og skaffe nyt Liv i mit stivnende Jeg. •10• Dog tør jeg ikke vente det gennem lutter Behageligheder: Verdensdeel, ikke Sindsstemning skifter han, der drager over Havet, siger Horatz, og det har jeg ingensinde glemt, naar jeg tænkte paa [overstreget: mit] Reisen. Bittert vil jeg dog savne maaskee mangt et Forhold, som her er mig trykkende, og hun, min gamle Moder, der elsker mig. Men det vil styrke mig, og Danmark skal staae herligere for mig, end nogensinde, naar jeg har lært at savne det. En Maaned, hvor snart kan den være forbi, da har jeg Vished og denne Feber, hvori jeg nu gaaer, skal være forbi. –

Naar jeg før, for flere Aar tilbage, tænkte paa Fremtiden, da var jordisk Lykke mig utænkkelig uden Kjærlighed. [overstreget: I] mine Drømme om Fremtiden gjennemvævedes yndigt deraf, men det er ikke mere saa. Jeg tør mindre tro derpaa, og naar jeg eftertænker mit Livs Begivenheder for omtrent et Aar siden, da maa jeg forundres over, at det var mig, som da udtalede en Bøn, der lød og afsloges som barnagtig, men som dog var det sidste Glimt af Haab om at naae Idealet af jordisk Lykke fra mine Drømme uden Krogveie. Nu er det forbi, og Barnagtigheden qvalt, den skal vist ikke yttre sig mere paa den Maade, men er jeg derfor bedre? nei – og er det en trøstelig Tanke: at Barnet skal stødes tilbage og den Besmittede, der veed lumskelig at snige sig frem, han skal opnaae sit Ønske. Bort! derfor med disse Længsler, de kunne ikke tilfredsstilles som jeg ønsker det. Jeg kan overraske mig selv imellem stunder ifærd med at bygge op en Fremtid, som jeg kunde ønske den, og jeg finder ikke andet qvindeligt Væsen i det Hele, end en gammel Kone, som holder min Stue varm og efterseer alle Knapper paa mit Tøi. Det skulde jeg mene at være sikkre Symptomer paa at det Barnagtige er borte, jeg er derved til mode, som naar jeg første Gang om Efteraaret seer Riimen og alle Blomster hænge med Hovedet. For et Aar siden drømte jeg andre Drømme, ja, jeg troede virkelig, at ved mit Bryst skulde en deilig Pige hvile sit Hoved, men det er forbi, og jeg synes ringere, end den flaueste Kontorbetjent, der i Selskaber og paa Gaden blærer sig med sin Kjære- •11• ste. Den Have er lukket for mig, ulykkeligt, at jeg saa dyrt maatte betale denne Vished. Og hvad hjælper alle mine Arrangements, hvad hjælper selv den gamle Kone med

Knapperne, naar jeg dog ved Synet af yndige Piger føler: at mit Liv er usselt og fattigt og skummelt og eensomt og den Tid ikke fjern, da de Alle, der nu have tilovers for mig, skulle forlade mig: den, som Intet haver, fra den skal og det Lidet tages, som han haver! – Min Barndom gik hen, og først da jeg var Voxen følte jeg, at jeg aldrig havde været Dreng, min Ungdom eller dog dens Friskhed er forbi, men har jeg nogen Tid været ung? Skal mit hele Liv engang opvise lignende Resultater af Manddom og Alderdom – hvorfor mon jeg da blev til? –

Ensomme, du fornemmelig tilfælt mig og gjorde, at man tet fandt
mig tom og fættig; men gav det alt ikke minde. Billedet er en egen Kolorit,
hvorefter du sondele mig, eller, var ogsaa det en forfængelig Drøm?
stændt du som Dræderen her i den store Strom, inden Sørbjergene. — Nei,
du kan ikke tro det, og desuden det er den Betingelse, her sættes for at
man med Gavn kan nyde fremmede Indtryk, da troer du at kunne
være rolig ved ikke at have ladet mig røkke i min Beslutning.
Thomsen, min unge Aars Veileder, har du ogsaa sagt min Klædsel,
og han gik mere villigt ind derpaa. Nu faar Tingene gaa sin
Gang, men naar du staaer færdig paa Toldboden vil du gaa om-
bord, da skal du ikke sige med en af vore Digttere: Gud være lovet!
du skal sige, hvor du er vorens Hjerte. Nei, du vil sige, hvor du
er helv's Hjerte, du spørger du ikke om Hjerte for mig, Nu du
saa sleg varmt for mig, den ved du, at du for slæder, at du skal sone,
men ogsaa det er godt. Lovene følger mig du maaske længe, det
er min Trost, lad mig saa prøve at vinde de Kræfter ned, som
ikke vilde komme hjemme. Du havde været mig at stenes ved:
Nuværende Tid, men du gaar som: Færdig, og alle Tanker lægger sig
sig om eet Punkt, og alt, hvad du taler begynder med: dersom du
være. — Næste Dage tegner Lovene sine Fødder her hos mig, og
du tegner Næste næste dertil. Ved Overtryk findes de over gaa Hænder.
Hvortil betragtinger, som gaa over i Grundtenne. 26 Febr. 1845

Nu har du satigt forberedt min Reise fra Danmark, fra det kjære Medeland!
Saaledes har du jo betragtet det, der bevirker min Ansigning, du har du jo dog
ikke troet tilbage. Og denne Reise, hvortil du sener som en Lykkelig, vil du ogsaa
være det? Den Kærlighed har du slet ikke beregnet den Følge, og med Klædsel
paa min hele aarige Stilling, som du saa indeligt ønsker at frende, om
end ikke forberede, hvordan vil du vinde derpaa. Du ventes i saa klædsel
Mægt af du. Du skal mig mig ind af alle Forhold, da du de Endringer
som vilde forberede sig mig og skaffe mig Liv i mit stændende Fag.

10.
 Dog for jeg ikke ventte det gjennem Løtters Betragtningerne. Næstens del, i alle
 Lunde stemning skifter han, des drages over Maas, siger Ploraty, og det
 har jeg ingen sinde glemt, naar jeg tænkte paa mit Farsen. Bistort vil
 jeg dog naare maaskee maangt et Fostald, som her er mig trykkes, og
 min, min gamle Maas, der elsker mig. Men det vil stoppe sene, og
 Danmark skal staa heiligere for mig, end nogen sinde, naar jeg har
 leet af saare det. En Maas, hvor snart kan den være fort, da
 har jeg Visshed, og denne Fiden, hvor jeg nu gaar, skal være fort. —
 Naar jeg for, for flere Aar tilbage, tænkte paa Fremtiden, da
 var jodiske Lykto mig utændelig inden Hjælighed. I mine Drømme
 om Fremtiden gjennem aarenes spidigt sne, men det er ikke mere saa.
 Jeg for minde her derfra, og naar jeg eftertanke mit Livs Begrebene
 for endret et Aar siden, da maer jeg forindres saa, at det var mig, som
 de indstale en Bøn, der led og afslages som harnagty, men som dog
 var det sidste Glimt af blod om at naare Idealat af jodiske Lykto fra
 mine Drømme inden Kragoev. Nu er det fort, og Barnagtighed
 gualt, den skal vist ikke ofte sig mere paa den Maade, men er jeg
 derfor helae. nei — og er det en trætlig Tanke: at det Barnet skal stoles
 tilbage og den Besmittede, der ^{ved} lumskelig at senge sig frem,
 kan skal gornaa sit Jnske. Best! Derfor med disse Aengler, da
 kunne ikke tilfuds stilles som jeg ønsker det. Jeg kan overraske mig
 selv imellem stunder afred med at ligge op en Fremtid, som jeg tænke
 so ønske det, og jeg finder ikke andet gaardeligt Væsen: det blede,
 end en gammel Kone, som holdt min Støv varm og efter en alle
 Knæpper paa for mit Føn. Det skulde jeg mene at være sikker Symp-
 tomer paa at det Barnagtye er borte, jeg er da med til omad, som
 naar jeg første Gang om Efter aaret sees Rimmer og alle Blom-
 ster kange med Hvasdt. For et Aar siden drømte jeg andre Drøm-
 me, for jeg traude virkelig, at ved mit Bøgst skulde en dertilig Pige vende
 sit blod, men det er fort, og jeg synes sige, end den flænste
 Kosterbetjent, der: Løsheden og paa Gaden bleve sig med sin Hjer.

11.
ste. Den Maae er tildet for mig, mlykkeligt, at jeg saa dygt smaatl betale samme
Nisked. Og haad tydelig alle mine Arrangementer, haad tydelig selv den
gamle hene med Knappene, naar jeg dog ved Tjernet af yndige Pige
føle. at mit Liv er usselt og fattigt og skæmmelt og censort og den
Tid. Althjens, da de Alle, der min hene tloerer for mig, skulle ferlade
mig: den, som Antet hene, fra den skal og det tidt tager, som hene
haave! — Min Barndom gik hene, og først da jeg saa Dejers fælle jeg, at
jeg aldrig haude med Dreng, min Kongdom eller dog dens Trisked
er parti, men haad jeg nogen Tid vedet mig? Skal mit hele Liv engang
oprive lignende Nivellater af Manddom og Alderdom — hvorfor men
jeg da hene til? —
24 Febr 45 Thursday.
Min Blegplads.
Somme Mge har jeg atter smelt, da Guldbleddene bleve færdige i den forrige,
og nu sel alt ene under Trækning. Og gjorde kun Sammen til den, men
da tog mig ligesaa lang Tid, som selve Figuren kostte Læring. — Og arbej
for mig min Blegplads, har i saa Gæstpladsen foran gælder mig.
Det er en grimmere kærskelig Opgave: at smelte færdigt Gæs lige ind til
den nærmeste Forgrund, noget og helst mid gaar. Iste Pille stente jeg
gave den Fradighed og Tid, der kan være i et sædant lille Parti, nærmest
indenfor en Bleggaard's hene; det er hene ikke det Store i Naturen, jeg vilde
male, men det mere føle mere Menneske haandene allevegne, men det
Oppejere, der ingen tude Ladet Bunden sees for hene Gæs og Planter.
Læse stene hvidt på Blandet, men dens Skien hene mig sauskeligt
at fremstille, da det er ind brødt på en altpå stor Flade, noget, der
ikke mere kan ændres. De Blandet's Piletræer, traw jeg, er tyktere
mig net sel, men Gæsset arbejder jeg mig troet i. Og saer at
fremstille, haad den mindst er i mig selo, men siges ikke hene lang.
at Dytteran siges skjønnet om, haad han saunes. Maatte dette da
og saa tykter mig, thi the smaae Pilleder, er hene ringe Fængten af en
skel Vinter, helst, naar de er saage. Og fra disse tre blyger jeg dog mere
end mine G, stente i den nærmeste Fremtid — de skulle jo tillige ankefale
min Ansøgning, for hvilken Ingen Anden taler, end jeg selo. —